

سیمای کشاورزی شهرستان شاهین شهر و میمه

سال 1399

مقدمه:

شهرستان شاهین شهر و میمه با وسعت 6105 کیلومتر مربع ، بر اساس آخرین سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال 1395 ، جمعیت شهرستان بالغ بر 234663 نفر است که از این تعداد 220887 نفر جمعیت شهری و 13776 نفر جمعیت روستایی را تشکیل میدهد. این شهرستان دارای 2 بخش ، 6 شهر و 19 روستا میباشد .

سطح اراضی کشاورزی 21000 هکتار و دارای 10000 نفر بهره بردار میباشد . سطح اراضی زراعی شهرستان حدود 10600 هکتار و اراضی باغی 2000 هکتار میباشد. تعداد کل شاغلین 211196 نفر که از این تعداد جمعیت شاغلین در بخش کشاورزی 52799 نفر میباشد که 25 درصد کل شاغلین را تشکیل میدهد.

- **مهمترین محصولات زراعی شهرستان شامل:** گندم ، جو ، یونجه ، ذرت ، کلزا، چغندر قند، سیب زمینی و صیفی جات است و میزان تولید محصولات زراعی آن سالیانه حدود 245000 تن می باشد.
- **مهمترین محصولات باغی شهرستان شامل:** پسته، انار، انگور ، سیب ، به ، گردو ، گل محمدی و زعفران است و میزان تولید محصولات باغی آن سالیانه حدود 5600 تن می باشد.
- **مهمترین تولیدات دام و طیور و آبزیان:** گوشت قرمز، گوشت سفید، تخم مرغ، عسل ، شیر

• **جایگاه جهاد کشاورزی شهرستان و اخذ رتبه های استانی و کشوری در تولید محصولات کشاورزی و دامداری:**

- 1- انتخاب کشاورز کلزا کار نمونه کشوری در دو سال متوالی از شهرستان شاهین شهر و میمه (آقای ناصر حق شناس و آقای نعمت الهی از شرکت کشت و دام قیام)
- 2- رتبه اول استان در سطح زیر کشت کلزا با بیش از 50 درصد کشت کلزای استان
- 3- رتبه دوم تولید شیر در استان
- 4- رتبه دوم تولید گوشت مرغ در استان
- 5- رتبه سوم تولید تخم مرغ در استان

زراعت:

میزان سطح اراضی کشاورزی شهرستان 21000 هکتار که بیش از 20 نوع محصولات زراعی در این شهرستان کشت میشود. کلزا، سیب زمینی، صیفی جات، گندم و جو، ذرت از مهمترین محصولات زراعی شهرستان میباشد.

جایگاه شهرستان شاهین شهر و میمه در محصول کلزا:

کسب رتبه نخست در پنج سال متوالی، از لحاظ سطح کاشت و میزان بار تحویلی در بین 24 شهرستان استان اصفهان شناخته شده است.

عمده محصولات زراعی شهرستان در سال 1399-1398:

گروه	نام محصول	سطح کاشت (هکتار)	تولید (تن)
غلات	گندم	2340	12816
غلات	جو	3836	17613
محصولات جالبزی	هندوانه	207	6210
محصولات جالبزی	خربزه	1000	30000
سبزیجات	پیاز	177	7965
گیاهان علوفه ای	یونجه	650	4550
گیاهان علوفه ای	ذرت علوفه ای	2376	142560
گیاهان علوفه ای	شلغم و چغندر علوفه ای	21	420
دانه های روغنی	کلزا	180	540
گیاهان صنعتی	چغندر قند	110	5500
سایر محصولات	آفتابگردان اجیلی	200	500

از جمله اقدامات صورت گرفته جهت افزایش راندمان و بهره وری در تولیدات زراعی شهرستان:

- 1- اجرای طرح های تحقیقاتی در جهت انتخاب ارقام جدید با عملکرد بالاتر و سازگار به شرایط منطقه
- 2- استفاده از بذور اصلاح شده
- 3- کشت ارقام مقایسه ای گندم، جو، تریپیکاله، کلزا
- 4- اصلاح روشهای آبیاری
- 5- بازدید و نظارت مستمر از مزارع شهرستان
- 6- اجرای الگوی کشت مناسب

- 7- توسعه و ترویج کشت سورگوم
- 8- توسعه کشت کلزا
- 9- نظارت بر مراکز خرید تضمینی محصولات زراعی

پروژه ها و پیشنهادات آبی واحد زراعت:

- 1- کشت محصولات جایگزین با نیاز آبی کمتر در جهت تغییر الگوی کشت در شهرستان
- 2- ترویج کشت محصولات جدید مانند کینوا، سورگوم دانه ای و... در جهت استفاده بهینه از منابع محدود آبی با توجه به خشکسالی و کاهش بارندگی ها در چند سال اخیر، که در این رابطه آموزش های لازم به کشاورزان توسط مدیریت شهرستان در دستور کار قرار دارد.
- 3- ترویج و کشت نشایی صیفی جات
- 4- توسعه کشت چغندر قند پاییزه
- 5- ترویج کشت گیاهان علوفه ای مثل: خارشتر و....

باغبانی:

عمده محصولات باغی در شهرستان شامل: پسته، انگور، گل محمدی، زعفران
سطح فعال گلخانه های شهرستان 63 هکتار میباشد که از این سطح 24 هکتار گلخانه های فلزی و 39
هکتار گلخانه های چوبی میباشد)

**آقای هاشمی بعنوان بزرگترین واحد گلخانه ای در شهرستان با هدف کشت صیفی جات و ایجاد
اشتغال زایی در مرحله آماده بهره برداری میباشد.**

فعالیت های انجام شده در زمینه باغبانی به شرح ذیل میباشد:

- 1- ترویج و توسعه کشت محصولات با نیاز آبی کمتر مثل کشت: گیاهان دارویی، گل محمدی، زعفران
- 2- طرح توسعه باغات پسته در سطح 80 هکتار (سطح باغات پسته شهرستان حدود 640 هکتار میباشد)
- 3- حذف و جایگزینی درختان نامساعد با شرایط محیطی منطقه
- 4- توسعه سطح گلخانه های شهرستان
- 5- اجرای طرح انگور داربستی در جهت اصلاح باغات انگور و افزایش عملکرد
- 6- اجرای طرح پیوند درختان زیتون
- 7- اجرای طرح پیوند سرشاخه کاری درختان گردو در جهت استفاده از ارقام اصلاح شده و افزایش کمیت و کیفیت محصول
- 8- آموزش باغداران در رابطه با مسائل تغذیه، آبیاری، مبارزه با آفات و علف های هرز و...

آمار محصولات باغی در سال زراعی 1399-1398

نوع محصول	سطح (هکتار)
سیب درختی	79
انار	169
پسته	640
بادام	109
انگور	401
گردو	177
زرد آلو	37
زیتون	31
گل محمدی	300
زعفران	70

پروژه ها و پیشنهادات آتی واحد باغبانی:

- 1- ترویج ، شناسایی و معرفی گیاهان دارویی متناسب با منطقه
- 2- توسعه کشت های گلخانه ای
- 3- ایجاد صنایع تبدیلی و تکمیلی جهت فرآوری محصولات باغی در شهرستان
- 4- معرفی ارقام جدید و اصلاح شده در باغات با پتانسیل بالای تولید
- 5- تولید محصولات ارگانیک و ایجاد زمینه صادرات محصولات کشاورزی

حفظ نباتات:

با بازدیدهای صورت گرفته توسط کادر حفظ نباتات شهرستان از مزارع و باغات و نصب تله های فرمونی در جهت پایش آفات و بیماریهای گیاهی و افزایش تولید و کیفیت محصولات کشاورزی و تولید محصول سالم و ارگانیک گام های موثری برداشته شده است. لازم به ذکر است با توجه به اهمیت نظارت بر توزیع سموم کشاورزی ، بازدید های مستمر کارشناسان حفظ نباتات از فروشندگی های سموم کشاورزی و نظارت بر ثبت اطلاعات مشخصات سموم در سامانه مانیتورینگ در مرحله اجرایی میباشد.

مهمترین آفات و بیماریها در مزارع و باغات شهرستان شامل : آفات سن غلات، شته ها، بید کلم ، سرخرطومی یونجه، کرم طوقه بر، شپشک ها بیماریها شامل : زنگ زرد، سفیدک ها، پوسیدگی ریشه

از جمله اقدامات صورت گرفته در واحد حفظ نباتات شهرستان:

- 1- ردیابی عوامل خسارت‌زا و ارائه توصیه های فنی
- 2- نصب تله های فرمونی در مزارع کلزا جهت پایش آفت بید کلم
- 3- بازدید و نظارت بر فروشندگی های سموم کشاورزی
- 4- بازدید مزارع زراعی و ارائه توصیه های کارشناسی
- 5- نصب تله های فرمونی در باغات جهت ردیابی و پایش آفات قرنطینه ای
- 6- اطلاع رسانی و آموزش کشاورزان در جهت مبارزه با آفات، علف های هرز و بیماریهای گیاهی

پیشنهادات:

- 1- کاهش مصرف سموم شیمیایی در محصولات کشاورزی
- 2- ترویج ارقام جدید و پرمحصول

مکانیزاسیون:

سیمای مکانیزاسیون شهرستان در سال زراعی 1399-1398:

مراکز فروش ماشین ها و ادوات کشاورزی	نماینده های فروش و پس از فروش ماشینهای کشاورزی	تعمیر گاه های ماشین های کشاورزی	تعمیر گاه های تراکتور	راننده حرفه ای کامیاب	راننده حرفه ای تراکتور	شرکتهای سهامی زراعی، کشت و صنعت، تعاونی تولید، تعاونی روستایی		شرکت های خدمات مکانیزاسیون		شرکت های مشاوره فنی و مهندسی			تعداد
						فعال	ثبت شده	فعال	ثبت شده	فعال	دارای واحد مکانیزاسیون	ثبت شده	
۲		۱	۶	۷		۷	۱۱	۱	۱	۳		۳	

از جمله فعالیت های صورت گرفته واحد مکانیزاسیون شهرستان:

شماره گذاری تراکتورها با هماهنگی و مشارکت اداره راهنمایی و رانندگی و شرکتهای مشاوره فنی و مهندسی شهرستان ، نظارت و ترغیب کشاورزان به خاکورزی حفاظتی و کشت مستقیم ، نظارت بر کاشت مکانیزه کلزا، گندم، جو و سایر محصولات کشاورزی با دستگاه های کمبینات ، خطی کار ، ردیف کار و پوتینگر، معرفی متقاضیان تسهیلات توسعه مکانیزاسیون به بانک کشاورزی ، پایش و راستی آزمایی تراکتورهای شهرستان با همکاری شرکت فرآورده های نفتی

امور دام:

از آنجایی که درسبذ غذایی مصرف انسانی آنچه بیش از هر ماده دیگر حلقه تغذیه انسان را کامل می کند مواد پروتئینی بخصوص نوع حیوانی است که می بایست آن را در بخش دامپروری به عنوان یکی از زیرشاخه های بخش کشاورزی جست و جو نمود. صنعت دامپروری در سطح جهانی و بین المللی از رشد چشمگیری برخوردار بوده و کارآفرینی آن در اشتغالزایی، ایجاد ارزش افزوده، تغذیه و سلامت جامعه و به طور کلی نقش بی بدیل آن در اقتصاد، نشان دهنده اهمیت و ضرورت حمایت از این بخش می باشد، بدیهی است توزیع متوازن و هماهنگ خدمات حمایتی دولتی با توجه به سرمایه گذارهای کلانی که به ویژه در سنوات بعد از انقلاب شکوهمند اسلامی ایران در بخش دام و طیور شهرستان انجام شده، در حفظ وضع موجود، مهم و تأثیرگذار خواهد بود. شایان ذکر است از مجموع 203 واحد دارای مجوز بهره برداری تعداد 167 واحد مربوط به بعد از انقلاب می باشد. در خصوص وضعیت واحدهای پرورش طیور در شهرستان شاهین شهر و میمه اعم از تأسیس و بهره برداری بالغ بر 842، 721، 6 قطعه با پتانسیل تولید 56743 تن در سال (43243 تن گوشت و 13500 تن تخم مرغ) میباشد، که با توجه به جمعیت انسانی شهرستان، سرانه تولید فرآورده های طیور بالغ بر 242 کیلوگرم بوده که نسبت به سرانه 60 کیلوگرم در استان، موید آن می باشد که وضعیت واحدهای طیور در سطح شهرستان از وضعیت مطلوب برخوردار می باشد، در همین خصوص واحدهای پرورش دام به بهره برداری رسیده شامل 35 واحد پرورش گاو شیری با ظرفیت 40422 رأس و 20 واحد پرورش گوساله پروراری به ظرفیت 1790 رأس و 10 واحد پرورش گوسفند داشتنی به ظرفیت 6850 رأس، 9 واحد پرورابندی بره به ظرفیت 5100 رأس مجموعاً میزان 200750 تن شیر و 16000 تن گوشت در سال تولید می شود که با بهره برداری از 83 واحد دامداری دارای پروانه تأسیس، این میزان تولید به 296562 تن شیر و 17250 تن گوشت قرمز خواهد رسید. آنچه متصور است حفظ و تثبیت وضعیت موجود اولویت برنامه ریزی در این بخش می باشد. و توسعه آتی در شهرستان بنابر ضرورت حفظ منابع ملی اعم از زمین و آب، با افزایش ظرفیت واحدهای دام و طیور موجود یا تغییر نوع فعالیت مرتبط (مانند تغییر از پرورش مرغ گوشتی به تخمگذار) مد نظر می باشد.

از جمله فعالیت های صورت گرفته در واحد امور دام شهرستان:

هویت گذاری (پلاک کوبی) بیش از 1200 رأس دام سبک و 20 رأس دام سنگین (در گاوداری های سنتی) بمنظور پیشگیری از سرقت و قاچاق دام و برنامه ریزی جهت تامین علوفه موردنیاز دام ها، صدور پروانه تأسیس مرغ گوشتی و مرغ تخم گذار، صدور پروانه تأسیس شترمرغ، صدور پروانه تأسیس گاو شیری، صدور پروانه تأسیس گوساله پروراری، عملیات لاپراسکوبی جهت افزایش چندقلوزایی در دامها

آمار اداره تولیدات دامی - سال 1399

نوع دامداری	تعداد واحد	تولیدات دام و طیور	میزان تولید (تن)
مرغداری گوشتی	108	گوشت مرغ	29000 تن در سال
مرغ مادر گوشتی	1	تخم مرغ	13000 تن در سال
مرغداری تخم گذار	14	گوشت قمرز	16000 تن در سال
پرورش پولت	7	شیر	550 تن در روز
گاوداری شیری	35	ماهی	35 تن در سال
		عسل	45 تن در سال

تعداد گاوداری شیری دارای پروانه کوچک روستایی : 74 واحد

تعداد دامداری دارای پروانه بهسازی و نوسازی : 100 واحد

واحد صنایع تبدیلی و تکمیلی :

در چند سال اخیر در واحد صنایع تبدیلی و تکمیلی شهرستان، با توجه به توسعه و تولید بالای محصولات کشاورزی و اهمیت فرآوری و بسته بندی محصولات بمنظور کاهش ضایعات پس از برداشت و با افزایش سطح آگاهی تولید کنندگان و سرمایه گذاران باعث شده است استقبال زیادی از فرآوری و بسته بندی محصولات کشاورزی شود که در این میان هم ارزش افزوده محصولات بالا میرود و همچنین از تجمع و ازبین رفتن محصول تازه در یک پیک زمانی مشخص جلوگیری میشود و به افزایش اشتغال زایی در شهرستان کمک شایانی میگردد.

چند مورد از واحدهای صنایع تبدیلی و تکمیلی شهرستان:

واحد تولیدی	نوع فعالیت	ظرفیت (تن در سال)	اشتغال زایی	توضیحات
صداقت فروزان ایرانیان (سنجابک)	بسته بندی و فرآوری خشکبار و میوه خشک	66500	500 نفر	
دامدار برتر مهریستون	خوراک آماده دام و طیور و آبزیان	15000	18 نفر	مراحل پایانی کار
توسعه سردخانه بهار	سردخانه دو مداره	10000	12 نفر	

شرکت نیک دانه	خوراک دام و طیور و آبریان	30000	12 نفر	مراحل پایانی کار
کیمیای وحدت اسپادان	خوراک آماده دام	32800	25 نفر	مراحل پایانی کار
	تولید انواع شیر خشک	17400	35 نفر	در مرحله بهره برداری
	بسته بندی انواع گوشت تازه و منجمد گاو و گوسفند	4500	20 نفر	

اداره امور فنی و زیربنایی:

❖ با عنایت به اینکه در این شهرستان قنات بعنوان عمده ترین منبع تأمین آب بهره برداران شهرستان می باشد، لازم است این موضوع در تخصیص اعتبار کافی و چشمگیر به شهرستان مد نظر قرار گیرد.

طرح های در حال بررسی و تصویب:

- ▶ 1 مورد طرح 60 هکتاری آبیاری تجمیعی تیپ و قطره ای شرکت ابوالفضل در حال بررسی و تصویب در استان
- ▶ تصویب 2 مورد طرح آبیاری 24 هکتار (هریک 12 هکتار) در مورچه خورت
- ▶ تصویب طرح 30 هکتاری آقای پاکزاده و شرکاء در روستای خسرو آباد بخش میمه
- ▶ تصویب طرح 60 هکتاری آقای مهدی سالمی و شرکاء در دشت وزوان بخش میمه

اداره ترویج و آموزش کشاورزی:

فعالیت های صورت گرفته واحد ترویج و آموزش کشاورزی شهرستان:

برگزاری کارگاه های آموزشی ترویجی کشاورزی (کارگاه آموزشی یک روزه، آموزش زنان روستایی، آموزش های مهارتی بیش از یک روز همراه با گواهی آموزشی)، تاسیس و راه اندازی صندوق اعتبارات خرد ویژه زنان روستایی و ایجاد اشتغال از طریق وام صندوق، اجرای سایتهای الگویی و کانون یادگیری توسط کارشناسان پهنه های تولیدی، توزیع نشریات، بروشور، فصل نامه، تکثیر CD، DVD با موضوعات آموزشی ترویجی کشاورزی، اجرای برنامه روز مزرعه (کلزا، گندم و جو و انار) و.....

اداره امور اراضی:

- 1- ساماندهی میز خدمت امور اراضی شهرستان جهت کاهش تردد ارباب رجوع به استان
- 2- گشت یگان حفاظت از اراضی کشاورزی در سطح 2000 هکتار اراضی حوزه استحفاظی شهرستان
- 3- بازدید از طرح های واگذار شده در شهرستان
- 4- رصد و پیگیری گزارشات سامانه 131
- 5- بازدید مستمر کارشناسان امور اراضی از تغییر کاربری های غیر مجاز و صدور اخطاریه
- 6- تشکیل جلسات کمیسیون تقویم اراضی شهرستان

چالش ها و کاستی ها:

- ❖ کمبود آب در بخش کشاورزی
- ❖ شرایط سخت بهره برداران برای دریافت تسهیلات (وثایق سنگین و ...)
- ❖ همسان نبودن هزینه های تولید با قیمت فروش محصولات کشاورزی
- ❖ نوسان شدید قیمت نهاده های کشاورزی و افزایش چشمگیر قیمت نهاده ها

فعالتهای انجام شده در راستای مدیریت خشکسالی در سالهای اخیر:

- 1- آبرسانی سیار باغات با تانکر آبرسان
- 2- اجرای سیستم های نوین آبیاری تحت فشار در سطح شهرستان
- 3- اجرای طرح های تجمیعی سیستم های نوین آبیاری در بخش میمه
- 4- تغییر الگوی کشت (کشت پسته- کشت زعفران- کشت گل محمدی- توسعه کشت های گلخانه ای)
- 5- لایه رومی بند خاکی روستای بیدشک بخش مرکزی (افزایش حجم ذخیره آب و سرعت انتقال آب)
- 6- احداث کانالهای آبیاری (کاهش تلفات ناشی از نشست آب در مسیر)

از جمله برنامه های اولویت دار و قابل اجرا در شهرستان:

- توسعه کشتهای گلخانه ای
- توسعه سیستمهای نوین آبیاری - ارتقاء بهره وری از منابع آب
- توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی محصولات کشاورزی
- فرآوری ، انجماد، خشک کردن و بسته بندی انواع محصولات کشاورزی
- توسعه پرورش شیلات در سطح شهرستان
- توسعه کشت و فرآوری گیاهان دارویی

روابط عمومی مدیریت جهاد کشاورزی

شهرستان شاهین شهر و میمه